

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик куни — 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар кўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро хайрия жамғармаси

Абдусалом КҲЧИМОВ

ИСТИҚЛОЛ КҲШИНИ

Юз йиллик маломат
ёмғири тинди,
Қафаслар бузилди,
калтаклар синди,
Гулим — гулзоримга бахт
қуши қўнди,
Эй дилим, истиқлол
нурида яйра,
Туркистоним яйра!
Туроним яйра!

Не бахтки, бек бўлдинг
ўзинга ўзинг
Ўзингники бўлди ҳар
бўтакўзинг.
Айтганинг айтгандир,
сўзингдир сўзинг,
Эй дилим, истиқлол
нурида яйра,
Туркистоним яйра!
Туроним яйра!

Кўзингдан оқизмай бир
томчи ёшинг,
Кишанларни узди шердил
юртбошинг.
Истиқбол уфқида балқди
қуёшинг,
Эй дилим, истиқлол
нурида яйра,
Туркистоним яйра!
Туроним яйра!

Энди ғанимларинг ғамга
ботурлар,
Тулкидек панада пусиб
ётурлар.
Отланинг, Алпомиш,
Авазботирлар!
Эй дилим, истиқлол
нурида яйра,
Туркистоним яйра!
Туроним яйра!

Садоқатинг кўрсат ота
маконга,
Ота маконингни кўрсат
жаҳонга.
Жаҳон кучоқ очди
Ўзбекистонга,
Эй дилим, истиқлол
нурида яйра,
Туркистоним яйра!
Туроним яйра!

ҲАР КИМГА ҲАМ ШУНДАЙ КҲНЛАР НАСИБ ЭТСИН

Соғлом авлод учун

РЕЖАЛИ ВА ИЗЧИЛ
ТАДБИРЛАР

«Соғлом авлод учун» Халқаро хайрия жамғармаси Тошкент вилоят бўлими энг аввало оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза этиш ҳамда тиклаш йўлида режали тадбирларни амалга оширмоқда.

Булумимиз тасарруфида 22 шаҳар ва туман таянч пунктлари, бир қанча корхона ва фирмалар булиб, улар жамғарма Низомида курсатилган фаолият билан шугулланмоқдалар. Жумладан, шу йилнинг уттан олти ойида қатор ибратли ишлар амалга оширилди. Булардан:

«Хотин қизларимизга эсдалик» буклети куп минг тиражда нашр этилиб, тарқатилди;

вилоятда истиқомат қилувчи оналар ва 1-3 ёшгача бўлган болалар тиббий куриқдан утказилди;

болалар боғчаларига бепул витаминли нёсмавлар етказиб берилди;

вилоятда яшовчи, биринчи фарзанд қурган ёш оналарга гудақлар либослари туپлами ҳамда аптечкалар бепул тарқатилди;

Чирчиқ шаҳар туғруқхонаси учун чет эл ускуналари (Япония) хайрия тарзида етказиб берилди;

Халқаро болалар кунида 600 минг сўмлик товарлар хайрия тарзида улашилди.

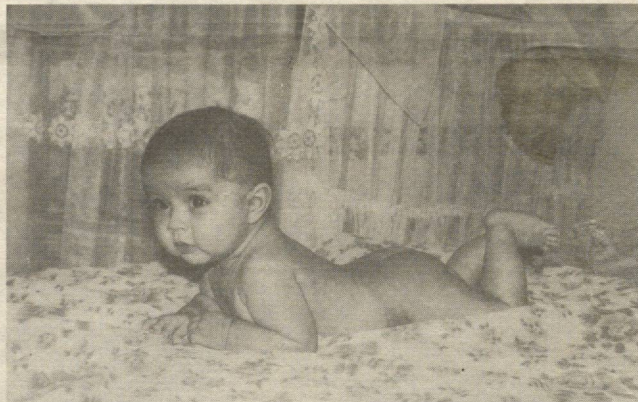
Юқорида курсатилган тадбирлар фаолиятимизнинг бир қисми, холос. Аслида фаолиятимиз мезони кенг. Биз ушбу фаолиятимизни белгилан-

ган режа асосида изчил амалга ошираямиз.

Бозор иқтисодиёти шароитида аҳоли учун керакли айрим дори-дармонларни ишлаб чиқаришни йўлга қўйдик. Булар суюқ кукдори, йод, тозаланган сув, шифобахш дамламалар ва бошқа саломатлик учун муҳим бўлган табобат дори-дармонларидир. Улар старли ҳажмда ишлаб чиқарилмоқда ва энг арзон нархда ҳожатмандларга етказиб берилмоқда.

Белгиланган тадбирларимизни изчил амалга оширишимизда вилоят ва туман раҳбарлари яқиндан кўмак беришга тинч ҳам ишимизда қўл келаяпти.

Ж. РОҲАТОВА,
«Соғлом авлод учун»
Халқаро хайрия
жамғармаси Тошкент
вилояти бўлими бошлиғи

— Ёпинишга ҳеч нарса йўқ-ку...

«Иштирокчи давлатлар... болаларни гиёҳванд моддалар ва психотроп ашёларни... истеъмол қилишдан ҳимоя этиш... чораларни кўрадилар».

«Иштирокчи давлатлар болани шахвоний мақсадларда фойдаланишнинг барча шаклларида ҳимоя қилиш мажбуриятини ўз зиммаларига оладилар».

«Иштирокчи давлатлар болани ўғирлаш, сотиш ёки уларни ҳар қандай мақсадларда... контрабанда қилишнинг олдини олиш... барча зарур чораларни кўрадилар».

«Бола ҳуқуқлари тўғрисида» Конвенциянинг 33, 34 ва 35-моддалари.

Ҳуқуқий сабоқ

Республикаимиз қонунларида болаларни тиланчилик, спиртли ичимлик ичиш каби ҳолатларни содир этишга ундаганлик учун жазо кўзда тутилганми?

Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 127-моддаси «Вояга етмаган шахсни ғайриижтимоий хатти-ҳаракатларга жалб қилиш» деб номланади. Унда болаларни тиланчиликка, спиртли ичимликлар истеъмол қилишга, гиёҳвандлик еки психотроп ҳисобланмаган, лекин кишининг ақли-идрокига таъсир қиладиган востига ва моддаларни истеъмол қилишга жалб этиш; вояга етмаган шахсларни гиёҳвандлик воситалари ва психотроп моддалар истеъмол қилишга, жиноят содир этишга жалб қилиш учун берилмаган жазолар ўз ақсини топган. Жумладан, ушбу ҳаракатлар икки еки ундан ортиқ вояга етмаган шахсга нисбатан; укув юртида еки укувчилар, студентлар, укув-тарбия, спорт еки жа-

моат тадбирлари утказадиган бошқа жойларда содир этилса, айбдорга беш йилдан ун йилгача озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланади.

Шахвоний ёки бошқа мақсадларда фойдаланиш учун балоғатга етмаганларни ёллаганлик учун қандай жазо берилади?

Шахвоний еки бошқа мақсадларда фойдаланиш учун алдаш йўли билан одам ёллаш, жумладан бу ҳаракат вояга етмаган шахсга нисбатан содир этилган бўлса, мол-мулк мусодара қилиниб еки мусодара қилинмай, беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу ҳаракат бундай шахсларни Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан олиб чиқиш кетиш мақсадида содир этилса, мол-мулк мусодара қилиниб, беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади. (ЎзР ЖКнинг 135-моддаси).

Балоғатга етмаган шахс қонунда ўлим жазоси кўзда тутилган жиноят содир этса, унга шундай жазо қўлланадими?

Йўқ. Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 51-моддасида таъкидланганидек, «Ўлим жазоси аёлга ва ун саккиз ёшга тулмасдан жиноят содир этган шахсга нисбатан тайинланиши мумкин эмас». Бу ҳол қонунларимизда гуманизм ва инсонийлик устунлигини курсатади.

Вояга етмаганларни моддий жиҳатдан таъминлашдан бўйин товлаганда қандай жазо берилади?

«Моддий ердамга муҳтож бўлган вояга етмаган ёки меҳнатта

лаёқатсиз шахсни моддий таъминлашдан бўйин товлаш, яъни уларни моддий жиҳатдан таъминлаш учун суднинг ҳал қилувчи қарорига биноан ундирилиши лозим бўлган маблағни жами бўлиб уч ойдан ортиқ муддат мобайнида туламаслик, энг кам ойлик иш ҳақининг эллик бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд олти ойгача қамоқ жазоси билан жазоланади», дейилган ЎзР ЖКнинг 122-моддасида.

Балоғатга етмаган шахсни гаровга олиш ёки ўғирлаганлик учун берилмаган жазо ҳақида билмоқчи эдик?

Гаров сифатида тутқунликка олинган шахсни озод қилиш шарти билан давлат, халқаро ташкилот, жисмоний ёки юридик шахсдан бирор бир ҳаракат содир этишдан узини тийиб туришни талаб қилиш мақсадида шахсни гаров тариқасида тутқунликка олиш еки тутқунликда ушлаб туриб, жумладан, бу ҳаракат вояга етмаган шахсга нисбатан содир этилган бўлса ва унда терроризм (155-модда) еки товламачилик (165-модда) ҳолатлари бўлмаса, мол-мулк мусодара қилиниб, ун йилдан ун беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади. (ЎзР ЖКнинг 245-моддаси).

Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 245-моддасида назарда тутилган аломатлар мавжуд бўлмаган ҳолда одам ўғирлаш, жумладан, ушбу ҳаракат вояга етмаган шахсга нисбатан содир этилган бўлса, мол-мулк мусодара қилиниб еки мусодара қилинмай, беш йилдан ун йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади. (ЎзР ЖКнинг 137-моддаси).

ГУНОҲСИЗ
ГУНОҲНОРЛАР

Россия жамоат телевиденисининг уч нафар мухбири Беларуссиянинг Гродно шаҳридаги хавфсизлик идораси қамоқхонасида 10 кундан бери сақланмоқда. Беларуссия ҳукумати журналистлар буйнига ҳар турли айбларни юклашмоқда. Бироқ бу айблар ҳали асосланиши керак. Журналистларнинг гарб давлатлари махфий хизмат идоралари манфаати учун ишлаганликлари ҳали далиллангани йўқ. Ҳибсда сақланаётган мухбирларга фақат адвокатлари билан учрашишга рухсат этилган, холос. Бу хатти-ҳаракатлар Россия билан Беларуссия итти-

фоқига жиддий раҳна солгани сир эмас.

УРУШ ДАВОМ
ЭТМОҚДА

Икки ҳафтадан бери Кобул бусағаларида шафқатсиз жанглар давом этмоқда. БМТ, Эрон, Покистон ва бошқа давлатларнинг Толибларни ва уларнинг раҳбарларини музокара олиб борадиган Сиёсий комиссия тузишга даъват этишлари ҳеч қандай натижа бермади. Аслида узаро уришга тинч томонлар бундай комиссия зарурлигини тан олишган. Бироқ уларнинг бир-бирларига қўйишга тинч талаблари масаланинг ҳал бўлишига имкон қолдираётгани йўқ. Толиблар рақибларига асир туш-

ганларни озод қилишларини шарт қилиб қўйишса, Бирлашган муҳолиф кучлар раҳбарияти толибларнинг Кобулдан чиқиб кетишларини зарур деб ҳисобламақда. Оқибат эса узғаришсиз: Афғонистонда уруш давом этаётир.

СУД ЖАРАЁНИ

Шу кунларда Миср Араб Республикаси пойтахтида 23 нафар террорчи устида суд жараёни олиб борилмоқда. Умуман, бу араб мамлакатида террорчилик хийла кенг тар-

қалган иллатлардан. Мисрдаги ҳуқуқни ҳимоя қилувчи ташкилотларнинг тарқатган маълумотларига қура, кейинги икки йил ичида бу давлат ҳудудида 500 марта террорчилик ҳаракати амалга оширилган. Бу қонли ҳаракатларнинг аксариятида Сиёсий мақсадлар кўзда тутилган.

ЁСИР АРОФАТ
МУРОЖААТИ

Паластин мухторияти раҳбари Ёсир Арофат АҚШ, Европа Иттифоқи ва Россияга мурожаат қилиб, паластинликларни Исроил томонидан оммавий жазоланишдан асраб қолиш учун ердам курсатишга чақирди. Айни пайтда Исроил ҳукумати қатъий ҳара-

катлар қилишга шай бўлиб турибди. Қуддус шаҳридаги бозорда паластинлик террорчилар амалга оширган портлашлардан кейин 145 киши қамоққа ташланган, шаҳарнинг шарқий томонидаги арабларнинг уй-жойлари бузиб ташланмоқда.

ЭНГ ҚИММАТ
ШАҲАРЛАР

Рейтер агентлигининг Женевадан берган хабарига қура, Токио, Гонконг ва Москва дунёдаги энг қимматбаҳо шаҳарлар, деб топилган. Женевада эълон қилинган ҳужжатда дунёдаги 145 йirik шаҳарлардаги нарх-наволар ҳар жиҳатдан қиёслагани, ана шундай ҳулосага келинган.

МЕН СИЗГА КИММАН, ДАДАЖОН!

«Болаликнинг зумрад тонглари» танловига

Салом, бормисиз дада!
Кунлар бирам узун, кунлардан ҳам тунлар узун. Балки кимнидир кутаётган одамга шундай туюлар. Мен... мен сизни кутаяман, дадажон. Ма-на, неча йилларки, дийдорингизни бир марта қуришга муш-тоқман.

«Оҳ, айрилиб қолдим-а, тирик туриб айрилиб қолдим», дейилганди бир шёрди. Мен ҳам сиздан тириклай айри-дим. Айридим у «тирик етим»га айланиб қолдим, да-да.

Эсимда, ойимларнинг айти-шича, менинг туғилишимни узоқ кутгансизлар. Негаки, мендан илгарилари ёруғ ду-нэ юзини қурмай нобут була-верган. Хуллас, олти йилми, етти йилми утгач, мен туғи-либман. Уша кунни уйимизда катта туй бошланибди. Сиз суюнганингиздан ҳамма та-ниш-билишларингизни уйга қа-чириб, зиёфат қилибсиз. «Шу-кур, шуниси улмай туғилди,

энди умри узоқ бўлсин, менга суянчиқ бўлсин» деб исми-ниям Улмас қуйибсиз. Икки-уч ёшимгача мени ардоқлаб, еру-кукка ишонмай устирган-сизлар, оғзимдан чиққан ҳар бир суз, қилган ҳар бир хатти-ҳаракатимгача сизларни беҳад қувонтираркан.

Кейин... Ҳаммаси узгариб кетди. Уйимизда қаттиқ жан-жал бўлган кунни элас-элас эслайман. Ушанда сиз ойим-га: «Узинг ҳам керак эмассан, боланг ҳам керак эмас, йуқол уйдан», деб ушқирдингиз. Шунда ойим «Ҳо, бола керак, деб мени етти йил сарсон қил-дингиз, ана узингиз боқиб олинг болани», деб мени сиз томон итардилару узлари уйдан чиқиб кетдилар. Сиз эса менга қиё ҳам боқмай ётоқхонага кириб, эшигини ичдан беркитиб олдингиз. Ёл-гиз узим йиглаб-йиглаб полда ухлаб қолибман...

Яхшиям эрталаб бувимлар келиб қолдилар. (Ҳамма гап-ни ойимдан эшитган булсалар

керак) «Вой улмасам, шу бит-тагина болаям силарга сарсон-сансалор бўлдим?! Ҳаҳ, бола-нинг уволи туттурлар-а», дея қуйиб-пишиб менинг юз-ку-лимни ювдилар. Сунг кийин-тира бошладилар. Шунда ич-каридан кузларингизни уқа-лаб сиз чиқиб келдингиз, бирдан... «Тегманг болага, ун-га мен узим қарайман, боринг, қизингизни қайтадан эрга бе-ринг, қани жунанг», деб ба-қирдингиз. Бувим менга тер-мула-термула базур чиқиб кет-дилар. Мен ҳам бувимнинг орқасидан талпингандим, қу-лимни қаттиқ қайириб ташла-дингиз. Сунг, шу кунисқ бу ерга келтириб қуйиб кетдин-гиз. Кейин... «жаҳлларидан тушса келиб олиб кетадилар» деб уйладим. Аввалига ойим ҳам, сиз ҳам тез-тез келиб турдингизлар. Сунг негалир...

Эшитсам, уйланибсиз. «Эн-ди келмайдилар» дедиму яна кутавердим. Кейин, яна эшит-дим, фарзанди бўлибсиз. «Эн-ди ҳеч қачон келмайдилар»

деб кутмай қуйдим. Уша кун-ларнинг бирида бир олам сов-га-салом кутариб келиб қол-дингиз. «Улмас, имтиҳонла-рингни яхши топширсанг, ке-либ олиб кетаман» дедингиз. Теримга сизмай, қувондим. Сизни уялтириб қуймай, деб турт кеча-кундуз ухламай, си-новга тайёрландим. Ҳаммаси-дан «аъло» бўлди. Яна шунча кун ухлаласдан сизни кутдим. Келмадингиз...

Кейин ҳамма гапни эшит-дим!

Ушанда чиндан ҳам мени олиб кетмоқчи бўлгансиз. Ле-кин бунни сезган хотинингиз (угай онамиз) жанжал кута-риб, уйдан чиқиб кетмоқчи бўлибдилар. Шунда сиз «у ме-нинг уғлим эмас, бир қарин-лошимизнинг уғли» дебсиз.

Дадажон!

Қанча йиллар утди. Яқинда ун саккизга туламан. Ҳале-май, ҳарбий хизматга қақари-шади. Мен худди шу кунларда «уғлим» деб қучоқ очиб кели-шингизни истаيمان. Ё ҳалиям

мен «қариндошингизнинг у-гли»манми?! Ҳамон ҳақиқатни бекитиб юрибсизми, дада.

Айтинг, мен сизга кимман, дадажон!!!

Сизни кутаётган
Улмасингиз

***

Мактубни ўқидингиз.

Энди руҳиятингиз кўзгуси-га бир назар ташланг. Неларни қурдингиз унда? Не ҳолга дуч келдингиз? Армонми?! Уқи-нчми?! Ё беҳал Алам?! Кўн-лингизнинг тиниқ осмонла-ридаги гўбдорларнинг номини не деб атадингиз?! Нафратми? Разабми? Ёки Аловат?! Ҳар не бўлганда ҳам шу мактуб сиз-нинг измингизда. Сунгги ху-лосани ҳам узингиз чиқара-сиз! Мен эса... Сизга демоқчи бўлганим биргина суз: «БИ-ЛИБ ТУРИБ ҚИЛИНГАН ХАТО КЕЧИРИЛМАСДИР!»

Бола — бегуноҳ. Бола — фаришта.

Шу учун ҳам уни Аллоҳ ўз паноҳида асрагай.

Бунни унутманг...

Гулчехра ЖАМИЛОВА

Ибратли ҳикоятлар

УЛУҒ ШАХС

Бир ҳақимдан:

— Сенинг учун энг улуг киши ким?
— деб сурадилар.

— Кимнинг олдида умр бўйи қарз-дор бўлсам, — деди ҳақим, — уша киши менинг учун энг улуг шахс.

БҮЙДОҚЛАРГА НАСИҲАТ

Бир ҳақим уйлангандан кейин аф-сусланиб, деди:

— Ё тавба, буйдоқлик пайтимда ҳеч бир кадхудо «Ҳой, уйланмагин», дея насиҳат қилмади. Энди узим кадхудо бўлиб, насиҳат қилай десам, ҳеч бир буйдоқ қулоқ солмайди.

БЎСАНИНГ МИЖОЗИ

Бир зариф табибдан суради:

— Эй табиби ҳозиқ, айтинг-чи, бў-санинг мижози иссиқми, совуқми?

Табиб деди:

— Унисини билмадим-ку, лекин унинг купни кунгилни айнитади.

ҲАРБИЙ ЁЗИШМА

Искандар Дорога қарши уруш оч-ганда, уз рақибини чўчитиш мақсади-да Доро унга хат юборди:

«Эсингда бўлсинки, Доро саксон минг марл билан биргадир».

Искандар жавобида ёзди:

«Эсингда бўлсинки, қўйнинг куп-лиги қассобга ҳеч қандай хавф туғди-рмайди».

ЖАНГОВАР ҲИҚМАТ

Хабаш подшоҳи Яманнинг ҳокими бўлган Сайфи Зилзани вазифасидан четлатгач, у Анушервондан мадад су-райди. Анушервон у билан бир товоқда таом еб турган эди, баногоҳ меҳмоннинг ол-дидаги битта қилга кузи тушиб қолиб, деди:

— Эй Кисро, уч минг йигит эллик минг йигитга қарши нима ҳам қила оларди?

Кисро деди:

— Утин қанчалик куп бўлмасин, уни қулга айлантириш учун озгина олов кифоя.

ЛУҚМАДАГИ ҚИЛ

Умрида ҳеч қачон шаҳарни қурма-ган бир араб Бағдодга келди. Бағдод халифаси у билан бир товоқда таом еб турган эди, баногоҳ меҳмоннинг ол-дидаги битта қилга кузи тушиб қолиб, деди:

— Эй араб, шу қилни олиб ташла-гин.

Араб қулидаги луқмани дастурхон-га қуйиб, қулини артди. Халифа сура-ди:

— Таомдан олмайсанми?

— Йўқ, — деди араб, — меҳмоннинг луқмасига қарагандан қилни ҳам кура-диган кишининг таомидан еб бўлади-ми!

ИНКИНЧИ БАПО

Мансур халифа бир шомлик арабга деди:

— Мен сизларга ҳоким бўлдим, энди ҳеч кимга тобёт эмассизлар, нега ҳақ таолога шукур қилмайсизлар?

Араб деди:

— Агар Ҳақ таолонинг иродаси би-лан бўладиган эса, бир балонинг урни-га иккинчисини юбормаган бўларди. Ҳақ таоло сен уйлагандан одилроқ.

Мансур бу жавобдан хижил бўлиб, анча вақтгача адоват сақлаб юрди. Охири бир баҳона топиб, уни улди-рди.

Асқар РАҲМОН тайёрлади

УСЎЛОЗ

Жуманазар Бекназаровга

Минг замонлар яшадим чоғи,

Ҳар лаҳзада теграмда минг зот.

Турфа ёнди умрим чироғи

Пилигимни кесдилар бот-бот.

Миннат билан боқса-да мангу,

Сув сепса ҳам қўғимга ҳаёт.

Бир жабаҳада қизганмади у

Мени сиздан сиқмади, Устод!

Гоҳ аросат даштига тушдим,

Ўзлимни йўқотиб, йитиб.

Зор йиғлади гоҳ етти пуштим,

Равон йўлга чиқишим кутиб.

Кимдир имдод қўлини чўзди.

Шамс бўлиб балқиди иршод.

Гарчанд омад биздан гоҳ безди,

Аммо сиздан сиқмади, Устод!

Мавжланарди бағримда уммон,

Бир уммонки сарҳадсиз дарди.

Тор қафасда тополмай имкон,

Соҳилларин бузиб тошарди.

Англадингиз, асов баҳрни

Қайта бошдан этдингиз бунёд.

Фалак бир бор берди меҳрни,

Мени сиздан сиқмади, Устод!

Буюк қарвон манзилга етар,

Дил уйлари бўлгуси обод.

Чўнг бўлутлар титилиб кетар,

Сиз доимо бор бўлинг, Устод!

А. ФАҚИРОВ,
Х. САФАРОВ,
Э. ҲАҚҚУЛОВ

Фикр

«РОҲАТ»У «РАЙҲОН» ҚАНИ?

Ота-онанинг фарзанд олдидаги биринчи бурчи унга чиройли исм қуйишидир. Замонасига қараб, худди кийим сингари айрим исмлар ҳам «мода» бўлади. Масалан, 75-80 йилларда қизларга Дилфуза, Феруза, Наргиза, Гулчехра исмлари қўллаб қўйилди. Ҳозир буй етган қизларнинг икитасидан бирининг исми шунақа.

Айрим уғил ва қиз болаларнинг исмили биргина «а» товуғи билан фарқлаймиз. Масалан, Камол—Камола, Собир—Собира, Азиз—Азиза каби. Лекин ҳар доим ҳам ана шу «а» фарқлаш учун хизмат қиладими? Йлгарити за-

монларда шох хонадонига мансуб уғил болаларга «Шаҳзода», қизларга эса «Малика» деб мурожаат этилган. Ҳозир эса қизларга Шаҳзода деб исм қўйилмаяпти. Ахир, у маъно жihatдан қизларга тааллуқли эмас-ку. Қани бу ерда мантик?

Еки қайси тилдан узлаштирилгани, ифодадидиган маъноси номатълум бўлган Бейруза, Бахруза, Бехзоз каби исмлар ҳам учрайди.

Халқимиз «Исм — хусн» дейди. Шунинг учун ота-она фарзандига исм қўяр экан, болагамас, халқимизнинг ўзлигига хос, жараддор исмларни танлагани маъқул.

Гулижаҳон БҲРОНОВА,
Тошкент вилояти, Бўка тумани

Ёзининг жазирама кунларида муздеккина чанқовбосди ичимликлар танга роҳат бағишлайди, албатта. Лекин мени бир нарсга ўйлантиради. Ҳозир негадир бир вақтлар суйиб ичадиган «Тархун», «Райхон», «Роҳат» каби шифобахш ичимликлар истеъмолда кўринмай қолди. Ё улар умуман ишлаб чиқаришдан олиб ташланганми, ё худ хом ашё етишмайдими?

Ахир, серкуёш мамлакатимизда мева-чеванинг исталган тури бор-ку! Ана шулардан консерва заводларида фарзандларимиз учун ҳар хил порелар, шарбатлар ишлаб чиқарилса бўлмасмикан? Ва

ё болажонларнинг олималари чанқовбосди ичимлик ва шарбатларнинг турларини яратишга вақт ва имконият тополмаяптими-кан-а?

Ахир, кейинги пайтларда ташқаридан катта валюта ҳисобига олиб келинаётган, турли химикатлар қўшилган «парашок» шарбатлардан кўра, ўзимизнинг тоғу-боғларда етиштирилган сархил мевалардан тайёрланган табиий ичимликлар яхшида.

Сиз нима дейсиз?

Иброҳим НОРАЛИЕВ,
Зангиота тумани

ҲИҚМАТЛАР ҲАЗИНАСИ

Ёйровдан, одамлар бузилиб кетди, деган гапни эшитсангиз, билимлик, ўша одамнинг ўзи бузиладиган.

***

Дунёда одамларга қаттиқ азоб берадиганларни танғи қиймат қили қаттиқ азоблайди.

***

Қафидош-ўғуллар билан алоқани узган киши жаннатга киритилмайди.

***

Ҳасис киши ўз шаҳрида ҳам бегона.

БЕЧОРА ЧОРА ИСТАР

Очигини айтганда

«Саломатлик — туман бойлик», дейди халқимиз. Соғ-саломат, тўрт мучамиз бут юрган пайтимизда бу ибратомуз гапнинг маъини чақмаймиз. Тўғрироғи, бундай гаплар ҳаёлимизга ҳам келмайди. Танамизга дард юққанда эса бирдангига оҳ-воҳ қилиб қоламиз. Касаллик ўзимизга ҳам, оила аъзоларимизга ҳам анча-мунча ташвиш, уйқусиз туналар «ҳада» этади. Бугунги бозор иқтисодиёти шароитида эса саломатликнинг том маънода бойлик эканлигини кўрсатувчи яна бир жиҳат кўзга ташланиб қолди. Бу ҳам бўлса, дори-дармонларнинг нархи масаласи. Бир дўстим ҳазиллашиб айтганидек, дўхтир шашалокдек қорозга ёзиб берган 7-8 хил дорини олиш учун дорихонага кирсангиз, нархини эшитиб, касал бўсангиз, дарров тузалиб қоласиз, соғ одамнинг эса, аксинча, юрак чангаллаб дардга йўлиқиши тайин. Бу гапларни дўстим ўз бошидан ўтказгани

учун айтди. Уч-тўрт ой аввал унинг отаси оғирроқ дардга чалиниб, шифохонага тушди. Шунда дўстим бир курс муолажа учун нақ 22 минг сўмга, кейин эса яна 15 минг сўмга дори-дармон олди. У сарфлаган пулгига ачинмайди. «Худого шукур, отамиз бироз оёққа туриб қолди», дейди у. — Лекин одамга оғир ботаркан. Бу гапда жон бор. Дорихоналарда дори-дармонлар кўп. Ҳамён кўтарса бас. Лекин ойликдан-ойлик қача кун кўрувчи оддий ишчи-хизматчи, зиёли, нафақахўр бўлсангиз, ҳатто тумову ошқозон оғриғига ҳам йўлиқа кўрманг. Йўқса, биргина «Нош-ПА» халдорисининг бир қўтиси учун 400-500 сўм сарфлаб, оғригани учун ошқозонингиздан хафа бўлиб кетасиз. Тахририятимизга Самарқанд вилояти Тойлоқ туманидаги Тойлоқ қишлоғида истиқомат қилувчи Султонмурод Бобомуродовдан келган хат ҳам шу мавзуда.

«1992 йилдан 1 гуруҳ ногирони-

ман. Умумий иш стажим 23 йил. Ҳозир 2595 сўм нафақа оляпман. Нолимайман, кунимиз ўтиб турибди. Лекин баъзида дори-дармонга пул етмай қолади. Сабаби, улар жуда қиммат», — деб ёзади С. Бобомуродов.

Халқимизнинг севимли аскиячи-ларидан бири «Халқимиз қизик, дўхтирга бориб: «Ака, касал бўлган эканмиз, биламай қопмиз, ўтиб кетибди», — дейди», деганди. Дарҳақиқат, айримлар дарди ўтиб кетгунча юрверади. Бунга аксар ҳолларда биламай қолгани сабаб бўлмайди. Аксинча, «Касалхонага борсам, дориларни ўзингиз олиб келинг, дейишади. Унга пулни қаердан оламан», — деб ўйлайди.

Хуллас, бугунги кунда «Саломатлик — туман бойлик» бўлиб қолди. Шунинг учун барчамизни турли дардлардан Яраттанинг ўзи асрасин!

Даврон БЕК

—Олтиндай товланади-ей

«КЎЗЛАРИНГДА МУНГ КЎРДИМ, ОНА!»

Бир кун

Яқинда уқишдан қайтаётиб, автобусда бир аёл ва фарзанд суҳбатига беихтиёр кулоқ туғдим. Она фарзандига нималарнидир тушунтириб, ҳар бир иш хоҳ у яхши бўлсин, хоҳ ёмон бўлсин, инсон умрига пойдевор бўлиб қолиши ҳақида куюн-чаклик билан тушунтириб борарди. Айниқса, ноҳуя қўйилган қадам умрининг заволи бўлиши мумкин, болам, шунинг учун ҳар бир ишни олдин яхшилаб ўйлаб қуриб кейин қилгин, деб насиҳат қиларди.

Лекин фарзанд онанинг бу насиҳатларини зўрга бардош бериб тинглаётгани кўриниб турарди. Шундай бир вақтда автобус бир силкиниб, йуловчиларни ҳам чайқалтириб юборди. Ҳазаб билан қўзларидан ут қақнаётган фарзанд онасига қарата йўғон ва дағал овоз билан «Учиринг, овозингизни, бошим оғриб кетди, мунча насиҳат қилаверасиз. Нима, ман сизга ёш боламанми? Нима қилишни узим яхши биламан, жим юринг! Акс ҳолда пушаймон бўласиз!»—деди.

Юрагим увушиб, кулоқларим гаранг бўлиб қолди. Ҳеч бир йуловчи уни тартибга қақира олмади. Наҳотки, оқ ювиб, оқ тараган, ўзи смай едирган, ўзи киймай кийдирган, онаизорини шундай сузлар билан ҳақорат қилса. Ахир, бизнинг динимизда оналаримизни улуғлаш ҳақида жуда қўллаб қўлловчи қасрида тарбия топаётгани. Бир автобус одам орасида онасининг юзини ерга қаратган фарзанд—фарзандми, жамиятта, ижтимоий ҳаётга шулардан наф тегадими? Қолаверса, эртага шундайлар тарбиялаб устирган бола ким бўлади?

Ш. ЮСУПОВА,
Тошкент шаҳри

МЕНГА СИҒМАЁТГАН ДУНЁЛАР

Тун. Зулмат ёлғиз. Мен ҳам. Бўшлик мени ютмоқда. Оёғим остидаги ерни сезмаяпман. У-да мени тарк этдими? Азоблар майдалаган юрагим парчаланмоқда.

Ерда ётган кўнглим синиқларига боқаман, умид зарралари-да у ерда. Бефарқман.

Ногоҳ зулмат аро нимадир йилт этди. Капалак...

О, капалак, нега бу қафасга ташриф буюрдинг. Оромимни бузмоқ истайсан, қай беором рухсанки, паноҳ излайсан? Наҳот менга ердан ёхуд юпанча келган бўлсанг.

Малагим, бунча безовталик боиси ндур? Узингни у еқдан бу ёққа урасан, дунёга сигмайсан. Ундан кура қанотингдан сув келтир. Токи, қуйган кўнглингниг ҳовури босилсин.

Ахир, барини ичга ютавериб...

Қани, шу дам сеҳрли тағим бўлса... Дардли дилларда битта ҳам армон қолдирмасдим. Ҳамманинг орзуси ушаларди. Дунени ёмонлардан поклардим.

Бироқ, ҳаётнинг уз битиклари бор. Дунё ўзи бир кам экан... Қанотларим қайрилганганида мен-да оламни кезар, чамандан ҳайратланардим. Ҳеч бўлмаса, менга сигмаётган дунёларга мен сизардим.

Умр бир лаҳзаллик. Мана сен, кун буйи боғ кездинг. Кўнгли гулини энди топга-

Кўнгли ижодхонаси

нингга, у билан видолашишга тутри келади.

Капалагим, кел энди, лаҳза бирга бўлайлик. Наҳот... наҳот, ҳайқсанг. Ахир, мен ҳам сендек бир жонсаракам. Қара, вужудим титрайпти—юрагим тўкилмоқда. Кел, чарчоқ қанотларингга мадор ол, жонимдан. Қанотингга кўзимни ёп. Бу кўзлар жуда толиққан. Дунёларидан туйдик.

Кел, бир муддат-абад бирга бўлайлик. Бизни ҳеч ким айира олмайди. Ахир, дардимиз бир... танимиз ҳам. Турфранг қанотинг остида оламни турфа курсам ажабмас.

Биз олис-олис, юксак-юксакларга парвоз қиламиз. Парвозимиз шу қадар улуг ва соф бўладик, дунё дол қолур. Учаётиб биз ойни ҳам унутмаймиз. Ҳилолнинг доғларини қанотимиз билан артამиз ва у-да кундуз юз кўрсатадиган бўлади. Ахир, тоқайгача кўз ёш тўкиб зулматлайди.

Кейин барчамиз қуёшнинг енига борамиз. Кипригимизни қуритиш, кўнглимизни илтиш, дунёимизни ёр-тиш учун...

Моҳиёул АЗИМОВА,
Термиз шаҳри,
5-кичик даҳа

МИНГ БИТТА ХАЙРАТИГА

ШАШЛАШНИ МЕНА

Сархуш ҳаёла ҳар тонг муганний,
Умрим волийсига тебратар бир
ғам.

Мунис оҳангдан қон ютсам, юрак,
Нечун истаюрсан илтижо — алам?!

Теварак ичида улғайса оташ,
Нечун малоҳатсан тунлар
ёғизим?!

Рўё қўлинггами тош, мен
ийғлаюрим,
Нечун ўзлимни ўлдирай ўзим?!

Нечун шамъийинга заққум
қалайин,
Мен-ку ҳайратлардан зорланай
унсиз.
Нечун мен ўзимдан алаим алаайин,
Мурувват топмаса-қўзимдай
нурсиз.

Сен мендан кетма,
Кўзларимга боққин, сеҳрлай
нурли

Шафқат бор, меҳр бор, сенга
бергали.
Кўксимни тимдаган шу юракни ол,
Тилымда ажал бор сен деб ўлғали.

Сен мендан кетма,
Тунлар қафасида тул бўлган
гулим,

Нафрат гулларини ҳазонадай
сўлдир,
Нажотдан тиланма, чорасиз
йўлим,
Бир ишқ бер, кўзимни тупроққа
қўмдир.

Сен мендан кетма,
Минг битта ҳайратга ташлагин
мени,

Соғинч тунларимда озорлар
йўқдир.
Сўнгги дам сокинлик тиласам
сенадан,
Алвидо айтгин-у, ўзимни ўлдир.

Нечун фақат сизнинг кўзингиз
маънос,
Нечун маънос кўзлар кўкка
қаладар.

Нечун фақат сизнинг сўзингиз
телба,
Нечун телба сўзлар бизни алалар.

Нечун сиз саақа сўрайсиз
ишқдан,
Ҳажрингиз ҳунига алвидо айтиб.
Нечун аламингиз етмайди тунга,
Ҳам кетмай кетасиз ортга ҳам
қайтиб.

Нечун умидингиз ғарибдир, ҳайхот,
Нечун ишқингиз ҳам кезар
дарбадар.

Қайтар дунё

ми ёки бошқа бирор сабабданми, хотини ва боласини қишлоқда қолдириб дарбадарликка юз тутди.

Ғаффор мерган зур овчи эди. Керага тоғларига ҳилол какликни фақат Ғаффор мерган овлаган — дейишди одамлар.

У билан овда бирга юрган одамлардан бири шундай ҳикоя қилади. — Керага тоғларига қор тушиб қолган пайтлар эди. Бир кун: — Юр, айик овлашга борамиз, — деб қолди. Мен рози бўлдим. Иккаламиз бир ҳафтalik озиқ-овқатни олиб, овга жунаб кетдик. Чангли кутондан утганимиздан кейин айик ўзини кўрдик. Айикнинг изидан Керага тоғининг деворларидан ошиб ўтиб кетдик. Бир жойга бораверсак, бир сакратмадан утга айик олдинма-кетган чиқиб кетаяпти. Айикларнинг изидан тушдик. Бир ярим кун деганда айикларга яқинлашиб бордик. Лекин айикларни отиш хавфли эди. Хайриятки, кечга яқин бир айик туласидан ажралиб қолди. Энди шунинг изидан қолмаслигимиз керак эди.

Айик бир уқ билан ўлмайди. Улмадим, кейин овчининг аҳволи чатоқ булади. Заҳм олган айик қутиради. Бундай ҳолатда фақат овчининг эпчилиги жонини омон сақлаб қолиши мумкин, холос. Менга қир қоянинг тепасини кўрсатиб, уша ерга бориб пойлаб ётгин, агар тўғри келиб қолса отасан, булмаса узингни кўрсатмаган, деб айтди. Узи милтигини ўқлади, сунгра тишига бир патрон, панжараларининг орасига уч патрон кистириб айик турган томонга юрди. Чамаси ун беш минутлардан сунг ўқ овози эшитилди. Биринчи, иккинчи, учинчи, ниҳоят, туртинчи ва бешинчи ўқлар бушатилиди. Айик гурсиллаб йиқилганича жойдан туролмай қолди. Мен ҳам кейин қоядан тушиб бордим. Айик ўлган эди. Айикнинг терисини шилиб, мойидан уткир овчи пичоғи билан кесишди. Сунгра нарсаларни халтага жойлаб изимизга қайтдик. Керага тоғининг девори ёқалаб келаверсак, тоғнинг бошида сийрак туман бор. Бир ҳилол каклик қатнинг бошидан учиб ўтиб, икки юз метрлар пастликка бориб қўнди. Мен шу жойда кутиб қолавердим. Утириб кузим кетган экан, бир пайт унинг овозидан чўчиб уйғондим. Уйғондим унақ улоқчадек келадиган какликни кўриб лол қолдим. Шунга қадар мен ҳилол какликни яқиндан кўрмаган эдим. Кургур ҳилол каклик бошқача булар экан. Бу тоғларда ҳилол какликни Ғаффордан бошқа овчи отолмасди. Ғаффорнинг ўзи эса: — Менинг ажалим қачон бўлса ҳам, шу тоғларда. Ахир, ўлдирилган айиклар, бурилар, какликлар бир кун қасд олиши турган гап. Лекин мен кунглимдаги бу иштиёқимни тарк этолмайманда, — дерди бечора, — эслайди овчи.

Дарҳақиқат, овчи тўғри тан олган экан. Табиат ҳам овчига нисбатан шафқатсиз ҳукмини белгиллаган, одамларнинг кўз унгида бошқаларга ибратли ҳодисани намойиш қилган эди...

Мамаражаб ХОЛОВ

ди. Уқдон тасмада 5-6 та «патрон» ҳам бор. Мурданинг унги биқинида иккита уқнинг изи бўлиб, уша ўқлар қорин томонни ёриб юборган эди. Мурда яқинидаги қоянинг тепасида унча катта бўлмаган якка арча бўлиб, шу арча ёнган. Фақат, шу орала бир марта ёмғир бўлиб, қур нарсани узаришсиз сақлаб қолган.

Жасаддан йигирма қадамлар теппада милтиқ, турвахалта, ов чодир, дуппи ва бешта «патрон» ҳар-ҳар жойда сочилиб ётарди. Бир қарашда овчига суиқасд қилинганми ёки ўзи қоядан сирғалиб кетганми, билиб бўлмасдим.

Лекин, овчи анжомларининг сочилиб ётишидан унга қандайдир кучли зарб берилганлиги шундоққина сезилиб турарди.

Милтиги ётган жойнинг шундоққина ёнида қоя ва қоянинг остида арча бўлиб, арчанинг ости айикнинг макони эканлиги маълум бўлди.

Ҳар ким узица ҳулоса чиқаради. Ниҳоят, Дебола қишлоғининг маҳал-

ОВЧИННИНГ

ҲАЛОКАТИ ВОҶЕИЙ ҲИКОЯ

ла қумитаси раиси ҳулосаларга нуқта қўйди.

Маҳалла раиси қурган воқеамиз ҳусусида бошқалар домангир бўлмаслиги учун акт тузди. Қолганлар тузилган актга имзо қўйдик.

Деболаликлар икки метрча сурп билан икки метр қанорли олиб келишган экан, мурданинг устига ёпиб, тош билан бостириб қўйдик. Овчининг нараса-қарасини Дебола қишлоғининг маҳалла раиси ўзи билан олиб кетди.

Биз кечга қузиқорин териб, гиришарада қишлоққа қайтиб келдик. Қишлоқдагиларга хабар бердик. Қишлоқдаги гап-сузлар, узоқ қидиришлардан сунг жасад Ғаффор мерганники эканлиги аниқланди. Бунга эртаси кунги жасадни қидириб кетган мерганнинг угли ҳам тасдиқлади. У милтиқ ва дуппини кўриб шундай тўхтамга келганди. Шундай қилиб майитни қишлоққа олиб тушишнинг имкони бўлмагани учун тоғнинг узида қумиб келишди.

***

Ғаффор мерган уша йилларда етмиш-етмиш икки ёшларда эди. Бироқ суяги тоғда қотган мерганнинг чайир, бақувват болдир ва билалари уни ҳар қандай буз йигитдан бақувват курсатади. Мерганнинг ҳаёти яхши кечмади. Йигитлик чоғларида қишлоқда бир мол уғирлик бўлиб, шунинг инсолига-

Гулдираб-гулдираб момақалдиروق ерилди. Момақалдиروق қарсиллади. Чақинлар чақди. Савалаб-савалаб ёмғир ёғди. Чўзилиб-чўзилиб қорайган булутлар Вахшивор устидан Керага тоғларига ўтди. Бундай пайтларда тоғларда чуқури, қузиқорин потирлаб чиқади. Бундай пайтларда ҳам бир табиат ошигини тоғлар уз бағрига чорлайди. Биз ҳам уч киши бўлиб уша кунга эрта тонгда тоққа йўл олдик. Туша яқин «Чангли кутон», деб аталадиган жойдан бир газга ошиб, Керага тоғ чўққилари бошланган жойда қузиқорин териб юриб, Дебола қишлоғи-лик бир кишига дуч келдик. У биз турган жойдан сал юқориқоқда, яъни «Бузуқли», деб аталган жойда бир кишининг мурдаси ётганлигини айтиб қолди: Шуни бир бориб курсангизлар, мабода сизлар томондан эмасмикин? Биз розилик билдирдик. Турхалта-миздаги 5-10 кило юқимизни кутариб йўлбошчининг ортидан эрташдик.

Биз чиқиб бораётган тепалик ҳақиқатан ҳам «Бузуқли» деганларича бор эди. Қийирчиқ тошлар бир сирғалиб кетса, беш-ун қалам орқага кетиб қоларди киши. Ион ойининг бошлари булишига қарамасдан тоғларда ажиб тароват ҳукмрон эди. Ҳамма томон қум-қук. Осмонда узуқ-юмуқ булутлар сузиб юрибди. Какликлар, қирғовуллар қоядан-қояга сакрайди. Манзара гуё эртақлардагидек. Чамаси юз метрча баландликка кутарилмай икки марта дам олдик. Иккинчи марта дам олиб утирганимизда Дебола қишлоғи маҳалла қумитасининг раиси билан яна бир йигит бизнинг даврамизга келиб қўшилди.

Энди йўлбошловчи билан олти киши бўлдик.

Сийрак арчалар ва қоя тошларни айланлиб мулжалланган жойга етиб бордик. Воқеа содир бўлган жойнинг нақ теппасидан борган эканмиз. Биз турган жойдан тахминан қирқ-элик метр пастда одам мурдаси куйиб, қопқарайиб ётарди... атрофни қандайдир ёқимсиз ҳид қоплаган. Ҳаво ғариб ва рутубатли туюларди. Йўлбошловчи, мана шу: «Тушиб қуринлар», — деди. Биз уч киши мурда ётган томонга тушдик.

Мурда атрофи қийирчиқ тошдан иборат бўлиб, оёқ қуйиш анча хавфли эди. Эҳтиётлаб мурдага яқинроқ бордик. Жасад таниб бўлмайдиган даражада бузилиб кетганди. Юмалаб тушганидан бўлса керак, бошининг икки жойи ёрилган, тишлари синиб кетган. Оёғидаги чориги ва пайтаваси бутун турибди-ю, иштон-қўйлақлари ёниб кетган. Алъон-бадани куйиб-қуйиб қорайиб қолган. Чап курагининг тепа қисми айрилиб кетган. Қорни ва биқинидан ҳам тешилган. Қарга-қузгунлар мурданинг кузларини уйиб ёйишган эди. Қорин ва биқини тешиқларидан қуртлар қимирсиб ётарди. Қуртларнинг чумолидай бориб келишидан ичак-чавоқларнинг авра-астари чиқиб кетганди. Кузларда сукунат ҳукмрон бўлди. Кузларда сукунат талош бўлди. Турган одамлар ғариб бўлди. Кузларга йиғи келмади. Кузларда, шафқатга мунтазир бўлди. Лекин, қаттол улим ҳақ бўлди.

Белидаги уқдон тасмаси ҳам туриб-

Хурматли Башинда
ЗУХУРОВА!

Сизни 12 август — тутилган кунингиз билан табриклаймиз. Илоё, фарзанд ва навараларингиз бахтига соғаломат бўлинг. Орзу ва бахт ҳамиша оstonангизда бош эгиб турсин.

Гулнора, Мафтунa, Шерзоджон.

Хурматли акадонимиз Яхё ШОЯИР!

Сизни кутлуг 36 ешингиз билан чин дилдан кутлаймиз. Оллоҳ сизга узок умр, инларингизга ривож берсин.

Укаларингиз Лазиз, Умид, Рустам

***
Азиз ва қадрли Дилором
МУМИНОВА!

Кутлуг 40 ешингиз билан чин дилдан кутлаймиз. Ҳамиша соғ-саломат, омадли бўлинг. Умрингиз узок бўлиб, елзингизнинг роҳатини кўринг.

Оила аъзоларингиз.

ПАКЕТЧАЛАРДА ОМАД! Бойишга имконият!

«ИНВАЙТ+» ва «ЭЛИС», сотиб олинг, сув қўшиш ва ўйинимизда иштирок этинг!
«ИНВАЙТ-ПРИЗ» ўйини

«Инвайт+» ва «Элис»га сув қўшсангиз бўлди, ажойиб юна ичимлик пайдо бўлгандек, соғаларимизни ҳам ютиш шунчалик осон.

«Элис»нинг 10 та бўш пакетчаси ёки «Инвайт+»нинг 10 та бўш пакетчасини қуйидаги манзилга юборсангиз: Тошкент, 200000, Бошпоқчавт, «Инвайт-ПРИЗ ўйини» ёки конвертингизни Олой бозори Марказий навильонига ташлаб ўтсангиз, бас.

МИНГТА СОВГА!

ЖАҲОННИНГ ЕТАКЧИ ФИРМАЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРГАН ТЕЛЕВИЗОРЛАР, ОШҚОНДА КОМБАЙНЛАРИ, ТОҒ ВЕЛОСИПЕДЛАРИ, РОЛИКТИ КОНЬКИЛАР, ЎЙИН МОСТАЛАМАЛАРИ, АУДИО ВА ВИДЕОТЕХНИКА-ҲАМДА КУТЛАН — КЎП ЗАРУР ВА ФОЙДАЛИ БЎЮМЛАР

«ИНВАЙТ-ПРИЗ» ЮТУҚЛАРИ 1997 йил 17 август ва 28 сентябрь кунлари ўзв орқали НАМЎЙИШ ЭТИЛАДИ. ЮТУҚЛАР НАТИЖАЛАРИ ГАЗЕТАЛАРДА ЭЪЛОН ҚИЛИНАДИ. МАЪЛУМОТЧУНИ ТЕЛЕФОНЛАР: (3712) 77-17-46, 77-60-12 СИЗГА ОМАД ТИЛАЙМИЗ!

NEXIA автомобили
Супер-«ИНВАЙТ-ПРИЗ»

«Оила ва жамият» газетаси пул ўтказиш йўли билан Ф-168 форматли 10 тонна қўғо сотиб олади.

Телефон: 133-28-20, 34-86-91.

Республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги тиббиёт билим юрти томонидан 1997 йил Тўхтаева Гулнора номига берилган 221837 рақамли диплом йўқолганини сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ

СЕВАДИМИ — СЕВМАЙДИМИ?

Ошиқ-машуқларнинг бу саволига венгер мутахассисларининг қуйидаги кичкина синови жавоб берса ажаб эмас. Ҳар туркумнинг ўзингизга мос бандини танланг, унда кўрсатилган балли ёзиб олиб, охирида ҳаммасини жамланг.

1. Доимий ихзори дил: а) «Мен сизни севаман» — 6 балл, б) «Сиз билан бениҳоя бахтлиман» — 3 балл, в) «Армоним сизиси» — 9 балл.

2. Бир умрга биргамиз деб кўп гапирадими? а) ҳа — 5 балл, б) йўқ — 10 балл.

3. Кайфияти бузилганда: а) энг яхши дўстларининг олдига кетади — 3 балл, б) менга ҳасрат қилади — 6 балл, в)

елғиз қайғуради — 9 балл.

4. Аҳмоқгарчилик қилсам: а) оқлайди — 6 балл, б) юпатади — 9 балл, в) «ҳечқиси йўқ...» — дейди — 3 балл.

5. Нима бўлади? деб қизиқиши чинми: а) ҳа — 10 балл, б) йўқ — 3 балл.

6. Ишига кўнгирок қилсам жавоби: а) «Ҳозир гаплаша олмайман, кейин кўнгирок қиламан» — 9 балл, б) ҳаммани чиқариб, ишини ташлаб тинглайди — 3 балл, в) «Учрашганда гаплашамиз» — 6 балл.

7. Энг кўп гапирган гапи: а) иш, эрмаклар ҳақида — 3 балл, б) ўзи ҳақида — 6 балл, в) келажагимиз ҳақида — 9 балл.

8. Икир-чикирларда ердам беради: а) ҳа — 10 балл, б) йўқ

— 3 балл.

9. Мен ҳақимда гапирганда: а) мени мақташни яхши қуради — 6 балл, б) мени муҳома қилишни узига эи қўрмайди — 9 балл, в) кайфиятига қараб — 3 балл.

10. Учрашув бир кунга кечиктирилса: а) режаларини дарров ўзгартиради — 9 балл, б) ҳафсаласи пир булганини яширмайди — 6 балл, в) то мени виждон азобиға солмагунча гинийшверади — 3 балл.

11. Қўтилмаган қилиқлари борми: а) ҳа — 10 балл, б) йўқ — 4 балл.

12. Агар фалокат юз берса: а) мендан кечса керак — 6 балл, б) ҳамиша ёнимда қолади — 9 балл, в) қийин бўлиши-

«ИНВАЙТ» СОВГАЛАРНИ ТАЙЁРЛАБ ҚУЙДИ

«Маҳалламиздаги болалар қандайдир ютуқлар уйналишида иштирок этиш учун «Инвайт+» яхна ичимлигиндан бушаган пакетчаларни йиғиб юришибди. Газетангизда бу ўйин ҳақида маълумот берсангиз.

М. Аҳмедова,
Тошкент ш.

Бундай саволлар билан бошқа муштарийларимиз ҳам бизга мурожаат этишган. Мухбиримиз Тошкентда «Инвайт-ПРИЗ» ўйини ташкилотчилари трансмиллий «Си-Про концерни» жамоатчилиги билан алоқа бўйича директори Роберт Меркун билан учрашди. У қуйидагиларни гапириб берди:

— Компаниямиз «Инвайт. Просто добавь воды» («Инвайт. Сув қўшсангиз бўлди») савдо маркасининг эгасидир. Бу савдо маркаси остида «Инвайт+» ва «Элис» каби яхна ичимликлар, шунингдек иссиқ нонушта, шурва, бульон, кофе ишлаб чиқарилади. Улар бир лаҳзада тайёрланадиган озиқ-овқатлар тоифасига киради ва Европа, Америка ҳамда Японияда жуда машҳур. Бу маҳсулотларни организм снгил ҳазм қилади, таркибида витаминлар ва соғлиқ учун зарур бўлган микроэлементлар мавжуд. Улар экологик жиҳатдан тоза маҳсулотлардан тайёрланади. Ўзбекистон ҳамда МДХнинг бошқа мамлакатларида яшовчилар ҳам тараққиётнинг мазкур ютуғидан фойдаланишларини истаймиз. Ахир бу маҳсулотлар мазали ва фойдали бўлибгина қолмай, жуда осон тайёрланади — атиги икки-уч дақиқадан кейин нонушта ёки тушлик овқатингизни севрасиз.

«Элис» ва «Инвайт+» яхна ичимлигини тайёрлаш ҳам шунчалик осон. Уларнинг мазасини республикангизнинг қўллаб одамлари яхши қуриб қолишган бўлса, ажаб эмас. Бу ерда бир неча киши «Инвайт-ПРИЗ» ўйинини уйнади. Менимча, бу жуда жозибали ўйин. Чунки бунда махсус лотерея билетларини сотиб олиш шарт эмас. Мазали ичимликларнинг бўш пакетчаларини сақлаб қолиб, улар 10 тага етганида почта орқали бизга юборишнинг ўзи кифоя. Ўйиннинг шартлари ҳамда манзиллар рекламизда берилган. Шунинг таъкидламоқчиманки, пакетчаси бор ҳар бир хат дарҳол рўйхатдан ўтиб, бир-бирига алоқаси бўлмаган уч ташкилот вакиллари имзолари билан тасдиқланади. Шу жумладан «Си-Про концерни» текширувчилари ҳам назорат қилиб турадилар. Бунда гап нафақат махсус дафттар, балки қабул ҳужжатлари ҳамда компьютерга кириштиш ҳақида борапти. Агар кимдир икки, уч еки ундан ортиқ хат юборса, ҳар бири алоҳида рўйхатдан ўтади. Бунда иштирокчилар кўпроқ имкониятга эга бўлади.

Энди ютуқларга келсак, қўллаб яхши ва қимматли нарсалар ютиб олиш мумкин. Аввало, бу «Нексия» автомобилдир. У Олой бозоридаги Марказий навильонда турибди. Яна «SHARP» совуттичлари, «JVC» телевизорлари ва мусиқий марказлари, «LG» қиска тулкили печлари, «НІТАСНІ» чангюттичлари, велосипедлар, кир ювиш машиналари, компьютер видеоқушимччалар, фирма майкалари ҳам бор.

Биз мингта совга тайёрлаб қўйганмиз. Уларнинг ярми 15 августда, қолган ярми эса 25 сентябрда уйналади. Хатларни қабул қилиш ҳар бир ўйиндан бир кун аввал тўхтайди. Шунинг учун шовилиб қолинг.

Ўйин худди «Спортлото» ўйинидек ўтади: лототронга қатнашчиларнинг хатлари бўйича уларнинг рақамларини қўғимиз ҳамда шу тариқа омадлиларингизни танлаб оламиз, компьютер дарҳол уларнинг номиларини залда аниқлайди. Бунда расмий комиссия, газеталарнинг мухбирлари иштирок этади. Ўйинларни ойнаи жаҳон орқали курсатамиз. Барча ютуқлар албатта уйналади.

МДХнинг баъзи мамлакатларида биз аввал ҳам турли хил ўйинлар ўтказган эдик. «Инвайт сасҳати» ўйини гоголибари ЖАР ва Францияга бориб келишди. Украина ва Қозғистонда «Инвайт+» кроссвордлари»ни топганлар катта пул ютуқлари олмақда. Россияда «Ўз ярминини топ» ўйинида омади келган одамлар беш миллион рублдан олимпикда — унда «Элис» ичимлигининг пакетчасини юбориш керак. Энди эса биз Ўзбекистонда яшовчилар ҳам нафақат маҳсулотларимизни яхши қуриб ёйишлари, балки шу билан бирга «Инвайт»дан ажойиб, эсда қоладиган совгалар олишларини истаймиз.

ни юзимга айтади — 3 балл.

13. Узингиз савол топнинг ва узингиз жавоб беринг:

а) ҳа — 10 балл, б) йўқ — 3 балл.

14. Менинг унга ёқадиغان томоним а) уни ссвишим — 6 балл, б) билмайман — 9 балл, биламану айтмайман — 3 балл.

15. Танқид қиладимми: а) йўқ, ранжиттиси келмайди — 9 балл, б) фақат кайфияти бузуқ пайтлари — 6 балл, в) ҳа, леккин мен парво қилмайман — 3 балл.

16. Уни илгари ҳозиргидай билганингизда, барибир севармидингиз а) ҳа — 10 балл, б)

Тест

ҳеч қачон — 3 балл.

Хулоса.

56-89 балл, Муносабатларингизда мазмун кам. Мухаббатини ифода этишга тортинади. Унга ёрдам беринг.

90-131 балл. Муносабатларингиз самимий, бир-бирингизга меҳрингиз баланд. Бахтиёрсиз?

132-177 балл. Бунақаси фақат кинода бўлади!

Иzzат АХМЕДОВ тайёрлади.

БИТИМ

Илиқ май кунларининг бирида бахорий ланжликдан бошини кутаролмай ётган Маҳмуджон телефоннинг қаттиқ жиринглашига асаби дош беролмай, оғриниб дастакни кутарди. Узоқ-узоқлардан ҳамқишлоғи Асатиллонинг тупори овози келди:

— Ху, қалайсан? Эрта-индин борамиз. Утилча уқипни битираяпти. Юрфакка «одам» топ. Лекин «гарант» берадиганидан бўлсин.

Асатилло шундай дели-ю дастакни ташлаб куйди. Овозидан шашти баландлиги билиниб турибди. Ҳозир қулоғига гап кирмади. Майли келсин, тушунтириб айтарман, уйлади Маҳмуджон. Оралдан бир неча кун утган эди ҳамки, Асатилло углини стақлаб уша шахт, уша кутаринкилик билан уйга кириб келишди.

Салом-аликдан сунг муддаога кучилди:

— Хуш, айтганимни топиб куйдингми? Кетдикми? Лекинги, мен шу углимни прокурор қиламан, деб қасам ичганман. Бу йил қандай қилиб бўлса ҳам уқингга киритмасак бўлмайди. Аммо, уқини ҳам ёмон эмас, нуқул «беш». Лекин харажатида ҳам қочмаймиз.

Маҳмуджон болани «репититор»га бериб уқитишни маслаҳат қилди. Лекин ўзбекнинг феъли экан, «репититор» болани уз ҳолича тайерлайди. Бу гарантчи дегани эмас, бунинг устига репититорга ҳам пул бериш керакда. Мана шу сабабларга кура бу услуб Асатиллога маъқул келмади. «Гарантия» берадиганидан топ деб туриб олди.

Бу эса «нозик» масала эди. Лекин Асатилло Тошкент кучаларида бошини очик қўйиб юбориш ҳам нуқулай, қолаверса, Маҳмуджон элигига бош уриб келган журачини куксидан итаришдан истиҳола қиларди.

Шунинг учун дўстларини, оғайниларини уртага қўйиб сузига қаттиқ, узига ишongan одамлардан бирини топди. Вазиятни тушунтирди. Хилват жойда қуришиб, гаплашиб олишга вақт тайин қилди.

Белгиланган жой салқин боғ эди. Мехмон ҳам, мезбон ҳам сермулозамат. Ҳар икки томон ҳам бир-бирининг иззатини урнига қўйган. Бир-бирларига ёқиб, кунтилларини овлашга тиришарди.

— Домлажон, бу тайергарлиги қандай бўлади?

— Мен узим, шу ердан жой топиб уқитаман. Ҳамма жавобларни ёд олдираман. «Калит»ни сув қилиб ичгандан кейин бемалол кириб, берилган саволларни счиб чиқаверамди. Ҳали шу пайтгача бизнинг «кадр»ларнинг бирортаси қайтган эмас.

— Кафолат борми? — қўрққаписса суради Асатилло, домланинг иззат-нафисига тегиб кетмаслик учун.

— Юз, юз! Икки юз, икки юз йигирма ҳам девверинг!

— Ростданми?

— Э, бу ишнинг бошида катта одам турибди. Булмаса, биз ҳам бир нарсга дейишга қўрқардик. Биласиз-ку, бу иш жулда қалтис. Қолаверса, тест ута мах-

фий нарсга. Унча-мунча одам яқинлашолмайди.

— Э, ома, сизни дўст тутиб келдик. Узингиз қаттиқ киришасиз энди.

— Булмасамчи! Узиям бориғи битта буш жой қолганда, қанчаси аллақачон ҳал бўлган.

— Ҳали қабулгача анча бор-ку.

— Э, бу жойга от сурганлар қанча. Шунинг учун гапим гап, Устоз «еттита» берсин деган.

Асатиллонинг капалаги учиб кетди. Тугрироғи учди-ю, қайтиб кунмади. Оғзи анграйганича қотиб тураверди. Аммо, бошқа илож йўқ эди. Савдо қарийб икки соатгача давом этди. Домла устига-устак пулни бугун келтирасизлар деб туриб олди.

Тунги соат унларда пул тилиқ туланди.

ТАЙЁРГАРЛИК

Домла ҳар қалай гапида туриб, уч-турт кундан кейин тайергарликини бошлаб юборди. Домланинг яна бир шериги бўлиб, иккаласи олтига болани туллашган, бола-

ларгоҳнинг бугун-эрта талабаси бўлиб кетаётгандай, қолаверса, назарида саволлар ҳам осондек эди. Шундан у узини мағрур сезарди.

— Булар абитуриент эмас, «Абитулки!» — дея уларни олқишларди домла иршайиб. — Моёлодеч, бу узи буладиган бола экан, сўзсиз утиши керак. — Домла шундай дея муйлаби энди сабаз урган йигитчининг славасига қоқиб куйди. Сунг Асатиллога юзланди: «Ака, уйга бориб байрамни нишонланг, углингиз кирди, 200 фоиз «Гарантия», дея Асатиллога оқ йул тилади. Асатилло ишониб-ишонмай уйга тунади.

Қишлоқда эса ҳамма унинг оғзига маҳтал бўлиб жавоб қутиб турганди. Асатиллонинг дарвозадан қулиб кирганини қуришиб, барчага «бахона» топилди. «Ювувчи»лар қулайиб кетди. Табрикловчиларнинг кети узилмади.

КУЛФАТ

Байрам нақ йигирма кун давом этди. Байрам-байрам билан, лексин Асатиллонинг ичини ит тирнар, «домла ишни расво қи-

АББОР ҲИЙЛА

либ қўймасмикан ишқилиб, шунча табриклар, қуловлар, э, худо шарманда қилма», — дея илтижо қиларди. Кунглининг бир четида эса уртадаги йигирма кун ичида домла хатоларни бемалол тузатиб чиқади, деб узини овуларди. Ниҳоят белгиланган кун ҳам келди. Ота-бола тонг саҳардан институт ҳовлисига ошқидилар.

Ҳовли арининг уясидай, болалар ва ота-оналарга лик тула, ҳамма ҳаяжонда «Е, худо» деб туришарди.

Асатилло ҳам чиққан руйхатларга дастлаб анчайин бепарво қаради. Бироқ углининг фамилияси қуринавермагач диққати оша бошлади. Ниҳоят яна бир бошдан ҳамма фамилияларни қайтадан уқиниш киришди. Уч қайта уқиди ҳамки, хушхабар берувчи исму-шарифдан дарақ йўқ эди. Пенпингача шу ерда гандирақлаб юрида, домлани тутиб келтириш мақсадида машинага утириб газни босди, «Фамилия»ни топиб бермаса мошини олдига солиб, қишлоққа олиб кетаман, ит эмгани, мени расво қилди, юзмингиз элу-юрт олдида ерга қаратди. Ҳали сен менинг кимлигимни билмабсан. Аблаҳ, мени тириклай улдиридинг, одам сонидан чиқардинг. Ҳаром пул еган сани ман қуришаман, хотинингни олиб кетаман...

Асатилло домланинг уйига етиб борганида домла ҳамма ишдан хабардордай мотамсаро кайфиятда, буйинини қаттиқ эгиб олганча ҳар қанча сукиш, ҳар қанча калтакка ҳам рози бўлиб турарди.

Асатилло домлани қурди-ю, бирдан тутакли кетди: — Онангни фалон сан аблаҳки, қани берган ваъланг...

Дастлаб тилига эрк бе-

риб турган Асатилло кейин қулига, сунг оғзига эрк бериб юборди:

— Ман сани оғзингга сиққан пулни олиб келиб бердима, ҳозир дединг, уша пайтда олиб келдим. «Гарант» дединг, юз фоиз дединг, қани сузингга турганинг, одаммисан, йигитми-сан, эркакми-сан...

Домла дастлаб нимадир демакчи бўлди. Қараса, Асатилло гапига қулоқ соладиган эмас, бошига тушган калтаклардан узини пана қилмоқчи буларди-ю, бироқ ҳеч уддалаёлмасди. Чунки зарбалар асабий ва кучли эди. Сунг куча элиги томон отилди. Аслида ҳеч кучага чиққиси, бундан қушчиларни огоҳ қилгиси йўқ эди. Бу воқеаларни қуриб турган хотини қўрқув ичида бурчакдаги уйга кириб кетган, ич-ичидан ўкраб йиллар, гоҳ-гоҳ «Хотинингни фалон» деб сукканда эрининг индамаганидан номуסי қузиб ўртаниб кетарди.

Асатилло домлани кучада чагитиб сукаркан, дарров ҳайҳайлаб қуни-қушчилар уртага тушди. Бировлар у еқнинг, бировлар бу еқнинг

қулини ушлаб «Нима гап, нима гап узи» дея ҳовлиқиб қолишди. «Ахир иккаланг ҳам кап-катта одамсизлар, куча тула одам бўлса, хотин-халаж, бола-чака, дегандек. Нима гап бўлса уйда гаплашамиз», — дейишди қушчилар. Аслида қушчилар гап-суздан ҳамма нарсани тушуниб олишганди. Шунинг учун муроса-ю, мадора йулини ахтаришди:

— Энди тақсир, бу киши олдий бир домла. Худо эмаски, бул деган иши бўлиб кетаверса. Ҳа, бу йил бўлмаса, углингиз уқинишга янаги йил кирар. Домла худо хоҳласа янаги йилгача олиб қолмас, тирик-ку. Бунча суккани, урганини фойдаси йўқ, булар иш бўлди. Яхшиликча келишув йулини излаш керак.

— Бу нега юз фоиз «гарант» беради. Нега «худо хоҳласа» демайди? Нега аввалдан пулни олади. Ман пулни «процент»га олганман. Икки ойда икки юз фоиз ошди. Ушани туласин. Агар топиб беролмаса, қишлоққа олиб бориб қучутганининг олдида бөлгайман, — тутоқарди Асатилло.

Шовқин-сурон баланд эди. Ойнадан еш болалар муралашар, қушни хотинлар шивир-шивири аўжига минганди. «Вой, ювошей, узини уқимишпи

Аросат

курсатади, қип-қизил порахур экан-ку, билмаган эканмиз, афти-ангори қурсин, шундайларни дастидан яхши уқитанлар йиқилиб, гирт чаласаволлар олифта бўлиб юради-да», — дея бир-бирларига гап беришмасди.

Икки томоннинг ҳам ночорлигидан, ҳоли танглигидан фойдаланган эркак қушчилар эса, уларича «қози»лик қилишарди.

— Бу одам икки ой олдин пулни процентга олиб бериб қўйган бўлсалар, демак домла етти минг сумни ун турт минг қилиб бериши керак. Домла, бунча балнафслик ёмон... Оқибатини қурингиз...

— Энди, домла одам пулни қаердан олсин, қолаверса, шариятда пулни икки ҳисса олиш ҳаром. Инсоф қилиш керак. Худо баракасини беради. Айтяптилар-ку, янаги йил ердам бераман деб.

— Э, янаги йилга ким бор, ким йўқ. Уни бу иши учун тирик қўймайман. — Асатилло жаҳл устида гапирар, оғзидан нима кириб нима чиқаётганини фаҳмламасди.

Шу пайт эшик тақиллади. Ҳамма жимиб қолди. Бироздан сунг эшик очилиб участкавой қуринди...

КУПОСА

Ушбу мақолани ёзишдан мақсад олий уқув юрти оstonасига умид билан келган укажонларимизга, сингилжонларга бироз бўлсада далда бериш, юракларига шижоат, қалбларига журнат, хайрли ишларига омад тилашдан иборатдир. Бу йилда асло ортга чекинманг, сизга албатта бахт ер бўлгусиз! Ҳаётингиз фаровон, йулингиз ойдин, қатъий истакларингизни худо бекаму-куст ижобат этишига ишонганимиздан ушбу мақолани ёздиқ.

Ҳўрматли Президентимиз жаҳоннинг барча илғор мамлакатларида бўлгани сингари бизда ҳам тест синовларини жорий этдилар. Бу барчага маъқул келди. Зеро, бу синов усули энг одил синовдир. Қучли билим эгалари албатта сараланарди.

Баъзи бир олғир кимсалар уз манфаатлари йўлида нопок ишларга қўл урсаларда, уларнинг қули калталигига, йўллари қисқалигига бизнинг ишончимиз комил.

Сизнинг ҳам ишончингиз шунга комил бўлсин. Илмнинг машаққатли йўлида жасорат ва удуғ заковат сизни асло тарк этмасин!

Муҳаммад ИСМОИЛ

Қодир ака душанбадан то жумагача даладан келиши билан «туйга айтишмадимиз?» деб сурайвериш уйдагиларни ҳам безор қилди. Ниҳоят, жума кунни оқшомида ниятига етди.

— Ота, эрта Қувон аканикига наҳорги ошга айтиб кетишди, — деб суюнчи олди кенжа келини.

— Э, шундайми, — қувониб кетди Қодир ака, сўнг велосипеди рулига илтинган халтани келинига узатди. — Ма, ловия. Узинг ишлат. Эрта териб келганимни ҳам сенга бераман.

Боласига андармон булган катта келин халта оғирлигини чамалаб афсусланди: «Нақ беш килолар чиқади. Манави йигламаганда, суюнчи менга тегарди».

Қодир ака эрта ётиб, сахар-

ҚАЙ БИРИ ҚИММАТ

(ҳажвия)

да турди. Шерик деб қушнисини чақирди.

— Қайга? .. — дея ҳайратланди қушниси унинг бошидаги яп-янги дуппи-ю, оёғининг учида иланиб турган йиртиқ калишни куриб.

— Туйга кетдик.
— Ҳали эрта-ку. Молларга қараб, кейинроқ утарман, — деб қушниси узрини айтди.

— Э, шундайми, — деб Қодир ака туйга шошилди. Бирон соатлардан кейин илдам қадам ташлаб келаётган Қодир аканинг оёғидаги янги калишини куриб қушниси баттар ҳайратланди.

— Қайдан? — деди у.

— Туйдан, — деди Қодир ака.

— Калиш муборақ булсин.
— Қуллук. Буниси энди оёғимда адо булсин.

— Алибой духтир туйдами? — деб суради қушниси.

— Туйда...
— Ҳа, яхши.

— Нима, бирон ишингиз бормиди?

— Йук, — деди қушниси, — калиш йуқотган одамга «тез ердам» керак буладими, деб сурадим-да.

Улар мириқиб кулишди. Сал утмай қушниси Қодир

аканинг бошига қараб ангайди-қолди.

— Қодирвой, — деди у зурга. — Дуппи қани?

Қодир ака бошига шашпатади.

— Ие! Шошганда дуппи қоб кетибди-ю, — деб ортита қайрилди. Уч қадам юрмай таққа тухтади. — Утган туйда йуқотган калишимнинг ҳиссасини чиқараман деб улибман-да ҳовлиқиб. Купдан бери бозорга борганим йук. Қушни, сиз биласиз-ку, ҳозир дуппи қимматми ё калиш? Туйхонага қайтайми ёки йуқми?

Омонгелди НОРБЕК

ЯХШИЯМ МИЯМ ЙҶҶ

— Хотиним билан йигирма йил бахтли яшадик.

— Кейин-чи, кейин нима бўлди?

— Кейинми? Кунларнинг бирида танишиб қолдик.

Қамоқда янги маҳбусдан сурашяпти:

— Нима учун тушдинг?
— Браконерлик учун.
— Қанча беришди?
— Ун беш йил.

— Булиши мумкин эмас.
— Қулга динамит ташловдим, балиқ тутмоқчийдим-да. Портлашдан кейин сув бетига учта балиқ ва унта гаввос қорни осмондан булиб чиқиб турибди десангиз...

Қари уқитувчи вафотидан кейин дузахга тушди. Бир ҳафтадан сўнг фаришталар келиб узр сурашди:

— Биздан хато утибди. Сизнинг жойингиз жаннатда.

— Э, йук, — эътироз билдирди уқитувчи. — Мактабнинг олдида дузах ҳам жаннатдек экан.

***

Еш хонанда узининг биринчи гастролига кетаяпти. Ҳамкасблари унга жомалон олишни маслаҳат беришди.

— Нега? — ҳайрон бўлди у.

— Шим, куйлак дегандай, хуллас кийимларингни сола-санда?

— Унда нима кияман?

Қарға учиб кетаётиб боши билан дарахтга урилди.

— Яхшиям миям йук, — деди у бош чайқаб. — Йукса, ақлдан озишим тайин эди.

Жаллод уйига қоп кўтариб келди. Бурчакка қуйган эди, қимирлай бошлади.

— Ичида нима бор? — суради хотини.

— Уйга озроқ иш олгандим...

Самолётда жинниларни бошқа шаҳарга олиб кетишяпти. Тушлик пайти ҳамшира уларга қатик, патир бериб,

чиқиб кетди. Қайтиб келса, битта бемор утирибди, қолганлари йук.

— Қолганлар қани? — суради у.

— Шиша топширгани кетишди.

— Сен нега бормадинг?

— Нима, мен жинниманми? Бугун яқшанба-ку!

— Духтир, мен сиздан бир умрга миннатдорман.

— Кечирасизу, сизни биринчи марта куришим.

— Тугри, сиз тоғамни даволагансиз. Мен эса унинг ворисиман.

***

— Духтир, озиш учун нима қилай?

— Қора икра снг.

— Уни топиш қийин-да.

— Тошунингизча озиб қоласиз, азизим!

Учувчининг кабинасига туппонча кўтариб кирган француз буйруқ оҳангида деди:

— Парижга бур самолётингни.

— Шундоғам Парижга кетаямиз-ку.

Жаҳон кулади

— Учинчи марта Парижга учишим. Ҳар сафар Покистонга қунамиз.

Қамоқхонада икки маҳбус гаплашиб утирибди.

— Ниманинг орқасидан бу ерга тушдинг? — суради бири.

— Тумовнинг.

— Қанақасига?

— Кутилмаганда аксириб юборгандим, қоровул уйғониб қолди.

«Қаптарни қўйвор, номард»

Сўнгги УСТУН

ЯШИЛ ОЛАМ ҒАРОЙИБОТЛАРИ

Болгариянинг Старо-Загора шаҳри яқинидаги қишлоқда Европадаги энг кекса дарахт бор. Бўйи 23,5 метр, кенглиги 7,46 метр булган бу дубнинг ёши 1600 йилдан ошқроқ.

Ушбу қитъадаги энг қари эман эса Австрияда усади. Бўйи 22 метрли «қария» аллақачон 1000 ёшдан ошиб кетган.

Жанубий Американинг Амазонка дарёси қирғоқларида бамбукли палма дарахти усади. У узининг улкан барглари билан машҳур. Унинг битта барги бемалол чайланинг томини ёпишга етади, сабаби, узунлиги 19 метрдан зиёдроқ.

Сицилия оролининг Этна тоғида усаётган, қорақайинлар оиласига мансуб қаштан дарахти дунедаги энг йуғон дарахт экан. Унинг танаси диаметри 51 метрга тенг.

АҚШдаги Тимбсон шаҳарчасида улкан атиргул усади. 103 йил муқаддам Шотландиядан келтириб экилган бу гулнинг бўйи 3,2 метрга тенг, шохлари эса 500 квадрат метрга тарқалган.

Дунедаги энг баланд дарахт ҳам АҚШда экан. Калифорния штатидаги хиебонлардан бирида усаётган «Говард Либби» деб ном берилган секвойянинг баландлиги 110 метр.

Италиянинг Губбио шаҳри аҳолиси ҳар йили янги йил байрами арафасида шаҳар яқинидаги Инжино тоғи ет бағрида усаётган арчани безатади. Бунинг учун рангбаранг чироқлар уриштирилган 15 километр узунликдаги электр сими сарфланади.

Шарқий Невада тоғларида усаётган тукули қарагай дунедаги энг кекса дарахт булса керак. Олимлар унинг ёшини 4900 да деб баҳолашмоқда.

БОШ МУҲАРРИР: МУҲАММАД ИСМОИЛ

Ҳомий:
Ўзбекистон
«Матбуот тарқатувчи»
акциядорлик жамияти

МАНЗИЛИМИЗ:
Тошкент-700000,
Амир ТЕМУР кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй

Телефонлар:
Бош муҳаррир — 133-28-20,
котибият — 34-86-91,
эълонлар бўлими — 136-56-52.
Урол СОДИҚ навбатчилик қилди
Обуна индекси — 64654
Рўйхатга олиш № 33
Буюртма Г-0535
32665 нухада ҳоп этилди.
Формати А-3, ҳажми 2 босма табоқ.
Пайшанба кунлари чиқади
Баҳоси эркин нархда